

Reykjavík, 23. febrúar 2015

Efni: Umsögn um frumvarp til laga um afnám laga um orlof húsmæðra nr. 53/1972 með síðari breytingum.

Gera má ráð fyrir að fulltrúar ýmissa umsagnaraðila sem sæti eiga í Jafnréttisráði sendi inn sérstakar umsagnir í nafni félaga, félagasamtaka eða stofnanna. Því er ekki rétt að túlka þau sjónarmið sem hér koma fram sem sameiginlegt álit Jafnréttisráðs, heldur einungis álit formanns ráðsins.

Lög um sérstakan orlofssjóðs frá 1960 þar sem styrkja átti heimavinnandi húsmæður sem unnu launalaust að rekstri heimilis og uppeldi barna voru eðlileg í ljósi þeirrar samfélagsgerðar sem þá var ríkjandi á Íslandi. Lang flestar konur voru heimavinnandi og nutu í engu orlofsréttinda á við þá sem unnu launaða vinnu utan heimilis. En sem betur fer hefur samfélagið breyst og nú er atvinnuþátttaka kvenna mjög mikil og þar með njóta lang flestar konur orlofsréttinda, þó svo að hluti kvenna vinni hlutastörf og búa þar með við skert réttindi til orlofstöku.

Er rétt að viðhalda lögum sem þessum sem byggja á breyttu samfélagi? Í dag er staða kynjanna þegar kemur að heimilishaldi og barnauppleddi allt önnur en hún var á þeim tíma sem löggin eru sett. Þó svo að konur beri enn meiri ábyrgð en karlar á heimilisstörfum réttlætir það ekki að viðhalda sérstökum orlofssjóðum um allt land. Það er erfitt verk að velja úr þær konur sem best falla að uppgefnum markmiðum laganna og gæta jafnræðis. Ef sveitarfélög finna fyrir þörf á að styrkja konur og karla sem sökum ólaunaðra heimilisstarfa eiga ekki rétt á orlofstök á við launþega er ekkert sem hamlar því að sveitarfélög hlaupi undir bagga og útbúi sínar reglur í ljósi markhópsins.

Ég er sannfærð um að ef í dag kæmi upp sú hugmynd að stofna orlofssjóði með sömu formerkjum og umrædd lög ná yfir kæmum við jafnréttissinnar alls ekki til að samþykkja þess konar lög. Við vildum mun frekar að allt samfélagið inni að því að ábyrð og þátttaka í heimilishaldi og barnauppleddi legðist jafnt á herðar karla og kvenna – feðra og mæðra. Þannig að konur sem karlar gætu tekið orlof á eigin forsendum. Með lögum og sjóðum sem þessum er verið að viðhalda gömlu gildum sem við viljum uppræta og passa ekki inn í raunheima dagsins í dag.

Með kveðju,

Fanný Gunnarsdóttir
Formaður Jafnréttisráðs